

## ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

24.01.2025 г.

Пикът на грипа ще бъде в края на януари и началото на февруари

- [dnesplus.bg](https://dnesplus.bg)

Пикът на грипа ще бъде в края на януари и началото на февруари. Това каза пред bTV Radio проф. Радостина Александрова, вирусолог от Института по експериментална морфология, патология и антропология с музей при Българската академия на науките.

„По принцип януари и февруари са най-силните месеци в разпространението на грипа, говорим за нашата част от света, тъй като сезонността при грипа и при останалите респираторни инфекции е толкова по-добре изразена, колкото повече се отдалечаваме от екватора. Това е периодът, в който е най-силно изразен и като една вълна преминава и останалите респираторни инфекции като че ли също отстъпват, докато той се намира в своя апогей, да го кажем образно.“, посочи проф. Александрова.

„Ако не се чувстваме добре, да си останем вкъщи, независимо дали става дума за грип или за която и да е друга инфекция по което и да е време на годината – това е едно от основните изисквания. За грипа трябва да помислим по-рано, така че да предвидим поставяне на ваксина, защото въпреки всичките й недостатъци, тя е най-добрата защита, с която разполагаме.“, препоръча тя.

„За грипа е характерно много рязкото начало, така както човек се чувства съвсем добре, здрав напълно, изведнъж буквално се стоварва, чувства се изключително изтощен и качва много висока температура, 38-38,5 градуса и нагоре. Това става изведнъж, след това се появяват и другите симптоми, така че няма постепенно разгръщане, а буквално ни стоварва, хрема, главоболие, болки в мускулите, ставите, очните ябълки, много неприятна суха кашлица, болки в гърлото. Повечето хора знаят от първа ръка за какво става дума, когато говорим за грип.“, каза проф. Александрова за симптомите на грипа.

На въпрос за промените, които настъпиха по отношение на разпространението на грипа по време на Covid, тя коментира:

„Ние все още не сме успели да си отговорим на доста въпроси, свързани с това защо повечето инфекциозни агенти, не само вируси, които имат сходен начин на разпространение, защо те се скриха, защо изчезнаха, дали отговорни за това бяха само и единствено протиепидемичните мерки, които бяха взети или така наречените взаимоотношения между микроорганизмите, за които ние много добре знаем, че съществуват, но не толкова добре познаваме, защото те са доста сложни, влияят се от

много фактори. Изобщо това е един пъзел, в който има толкова много парченца, че ние все още не разполагаме с цялата картина. Но да, имаше един период, в който знаем, че грипът го нямаше, нямаше го и респираторно-синцитиалния вирус, след това започнаха да се завръщат, не само те, като че ли всяко едно тяхно завръщане след това беше съпроводено с доста шум. Спомнете си колко много говорехме и за респираторно-синцитиалния вирус, и за грипа, и за варицелата и за стрептококите, просто защото всички те си имат своя логика на разпространение, на поведение, която очевидно беше нарушена от Covid-19 и тези трусове след това продължиха „докато се върнем до времето, което е било преди епидемията. Така или иначе, Covid-19 се отрази не само на нас хората, но успя да размести доста пластове в този микросвят, и ние продължаваме да изучаваме какво точно се случва между микроорганизмите.“

### Перник посреща фестивала на маскарадните игри "Сурва"

- [bgnes.bg](http://bgnes.bg)
- [btvnovinite.bg](http://btvnovinite.bg)
- [eurocom.bg](http://eurocom.bg)

Живото наследство са устойчивостта и знанията, предавани от поколение на поколение, хората, които ги практикуват според ЮНЕСКО.

От 24 – 26 януари 2025 г. гостите на Перник ще станат свидетели на уникалния Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“, но и да разгледат новооткритата изложба „Живи човешки съкровища – България“, където ще научат повече за Народния празник Сурва в Пернишко, вписан в Националната представителна листа през 2012 г. В експозицията, подготвена от екип на Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей – БАН, която може да се види до 10 февруари в галерия „Атриум“ на Областна администрация Перник са включени 42 елемента на нематериално културно наследство, вписани в периода 2008-2024 г.. За изготвянето ѝ са използвани архивни документи, съхранявани в Националния център за нематериално културно наследство към ИЕФЕМ-БАН и е реализирана с финансовата подкрепа на Министерство на културата. Автори на изложбата са учените от ИЕФЕМ – БАН: чл. кор. проф. д.изк. Мила Сантова, д-р Милена Любенова и архитект Мирелла Кафкова.

Живото наследство са устойчивостта и знанията, предавани от поколение на поколение, хората, които ги практикуват според ЮНЕСКО. Ето и 8-те нови попълнения за 2024 г. към Националната представителна листа на елементи на нематериално културно наследство: "Да бъдеш гелина: Традиционна сватба от с. Рибново", "Автентични народни хорà от село Връв", "Сладкият аромат на наследството. Боян Минчев - майсторът шекерджия", "Приготвяне на кюстендилски зелник" - с групов носител Женска група с. Жабокрът, "Дервишовден в Лесичово", "Варене на бяла халва за Сирни Заговезни", гр. Борово,

"Приготвяне на динен маджун по традиционна технология в с. Смилец", "Традицията в рисуване на етрополски "плескани" яйца".

Съорганизатори на изложбата в Перник са Областна администрация Перник и сдружение „Локално наследство“.

София отново е домакин на голям ендovasкуларен конгрес | CredoWeb

- [credoweb.bg](http://credoweb.bg)

От 7 до 9 март 2025 г., за единнадесети пореден път, Българското дружество по ендovasкуларна терапия ще проведе Балканския ендovasкуларен конгрес (ВЕС) в хотел „Хилтън“, София. Той е едно от най-значимите събития, които събират водещи медицински специалисти от различни държави, за да обменят знания и опит в областта на ендovasкуларното лечение.

Организира се с подкрепата на Световната федерация за интервенционално лечение на мозъчен инсулт (WIST), Международното дружество на ендovasкуларните специалисти (ISEVS), Българското дружество по интервенционална кардиология (Bulsic) и Дружеството на кардиолозите в България.

Десетото издание на ВЕС привлече повече от 500 водещи експерти от 20 държави, а тази година посреща 24 лектори от целия свят. Конференцията предлага тридневна програма, посветена на дискусии и презентации относно интервенции при остър мозъчен инсулт, стентирание на каротидните артерии, ендovasкуларни интервенции при сложна аортна патология и др. Участниците и лекторите имат възможност да споделят с аудиторията най-интересните си случаи посредством специални сесии с електронни постери.

Съпредседатели на събитието по традиция са член-кореспондент на БАН проф. д-р Иво Петров, медицински директор и началник на Клиника по кардиология и ангиология в Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Сърдечно-съдов център, проф. Васил Червенков и доц. Васил Велчев, както и съпредседатели на БДЕТ - доц. Зоран Станков и доц. Наделин Николов.

Технологиите, представени на ВЕС, играят ключова роля за медицинските специалисти, осигурявайки им достъп до най-съвременни знания и умения, необходими за продължаващото обучение и развитие във всички области на ендovasкуларната медицина.

През последните години Балканският Ендovasкуларен Конгрес се утвърди като водеща платформа за споделяне на авангардно образователно съдържание в сферата на съдовата и невроаскуларната медицина. Конгресът, който е мултидисциплинарно събитие, привлича интервенционални кардиолози, ангиолози, интервенционални рентгенолози, невролози, неврохирурзи, съдови и сърдечни хирурзи, гастроентеролози, пулмолози,

медицински сестри и други специалисти с интерес към иновативни продукти, медицински изделия и съвременно оборудване.

Ежегодната конференция продължава да демонстрира значимостта на съвременните ендоваскуларни интервенции за подобряване на лечението на пациенти със съдови и невровакуларни заболявания, като същевременно предлага възможности за професионално

Трето българско царство и занаят ще бъде обект на немалко изследвания, каза проф. Петър Стоянович на премиерата на „Царска България (1879–1946)“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/820350-treto-balgarsko-tsarstvo-i-zanapred-shte-bade-obekt-na-nemalko-izsledvaniya-kaz>

Трето българско царство и занаят ще бъде обект на немалко изследвания. Този период и занаят ще продължава да бъде - дали в изкуството, дали в науката - част от интереса на хора като нас и на нашите колеги. Това каза проф. Петър Стоянович, автор на книгата „Царска България (1879–1946)“ съвместно с доц. Ивайло Шалафов. Премиерата на изданието се състоя тази вечер в Двореца на Националната художествена галерия (НХГ).

„Когато показваме модерна България за останалия свят, извън античното време, ние показваме именно времето на Третото българско царство. Когато показваме литература, когато показваме архитектура, когато показваме онзи, за жалост малко тънък, европейски емейл в българската нация, ние показваме именно времето от Освобождението до края на Втората световна война“, посочи проф. Стоянович.

Доц. Ивайло Шалафов разказа, че събирането на цялата информация, публикувана в „Царска България (1879–1946)“, не е било лесна задача. „Информацията не е в голямата си степен запазена, уви, по ред причини, превратности на историята и прочие. Знаем, че и голямата част от дворцовия архив се намира вън от България“, отбеляза той.

Доц. Шалафов каза още, че представянето на монографията е само началото. „Дори и ето, вчера Негово Величество получи нови исторически свидетелства от наследници на дворцови служители. Така че тази книга, живот и здраве, ще бъде попълвана с нови данни“, посочи той.

Според издателя Илиян Андонов от „Книгомания“ „Царска България (1879–1946)“ не е поредната енциклопедия. Вътре самата книга е изпълнена с илюстрации, документи, които за първи път виждат бял свят, обясни той. По думите му това издание ще остане за следващите поколения не само с миналото, което съдържа. То създава история и ни дава отговори за бъдещето, допълни Андонов.

Историкът проф. Веселин Янчев коментира, че появата на тази книга е закъсняла: „Но тя не можеше да се случи по-рано поради липсата на качествен градивен материал, постепенно трупан от самите автори и от историческата гилдия и поради турбулентните обществени нагласи в България“. Той отбеляза, че в това могат да бъдат разграничени три информационни и интерпретационни пласта.

„Първият е посветен на характеристиките на монархическото управление в България при Александър I, Фердинанд I, Борис III, Симеон II и фундаменталните стратегически императиви, които те следват – национално обединение и модернизация и европеизация на страната“, каза той. Допълни, че представата за монархичното е надградена с биографиите не само на владетелите на Третото българско царство, но и на българските князе, княгини и царици. Другите пластове според него са посветени на българския владетелски двор и на резиденцията и домовете на владетелското семейство.

Политологът д-р Димитър Ганев каза, че „Царска България (1879–1946)“ е не само книга, но и фотоалбум, и справочник. „Това, на което сме свидетели в тази книга, е всъщност множество легитимационни механизми на властта – през дворците, през облеклото, през ордени“, смята той. Допълни, че това не е просто легитимация на властта, това е въобще изграждане на власт.

„Разглеждайки книгата може да видите, всъщност, че това са легитимационни механизми на отгласване от Османската империя, от ориенталското и вписването на България там, където ѝ е мястото, там, където нашите възрожденци са имали естествен стремеж да поставят България – като част от западния свят. Всъщност, това е една история на тези легитимационни механизми и на този монархически институт, който превръща България от една провинция на източна империя в една суверенна малко по-късно европейска държава, каквато сме и днес“, обясни още Ганев.

По думите на доц. Георги Лозанов изданието е книга за дворцовата култура и дворцовия лайфстайл. Той представи част от основните характеристики на този лайфстайл – семейна традиция, високо образование и култура, благотворителност и патронаж, придворни служители, свита, прислуга, ордени, медали, отличия, дворци, замъци, имения, пиршества и др.

„Това е един свят, всекидневен, който носи тези характеристики и който дава максимална възможност една личност в собствения си всекидневен лайфстайл да се превърне в културен модел на обществото. И ние през тази книга наблюдаваме българската феноменология на този лайфстайл“, отбеляза той.

На събитието присъстваха министърът на отбраната Атанас Запрянов, заместник-министрите на културата Калин Вельов, Амелия Гешева и Илко Ганев, премиерът на

България в периода 2001 – 2005 г. Симеон Саксбургготски, директорът на Държавния културен институт към министъра на външните работи Снежана Йовева-Димитрова и др.

## Български ученици ще представят научни проекти на световен конкурс

- [mediapool.bg](http://mediapool.bg)

Български ученици ще представят научни проекти на световен Три български ученички ще представят научните си разработки на един от най-престижните конкурси за млади учени – Международния научен и инженерен панаир Regeneron 2025, който ще се проведе през май в Кълъмбъс, Охайо, съобщават от Министерството на образованието и науката.

Българските участнички ще имат възможност да се включат в световното изложение, след като спечелиха първите три награди на тазгодишното издание на Панаира на науките и иновациите.

Страната ни ще бъде представена от дванадесетокласничката Александра Николова от ППМГ "Акад. Никола Обрешков" в Бургас, която участва с проекта "Инхибиране на  $\alpha$ -амилаза като терапевтична стратегия за третиране на захарен диабет".

Другите две ученички, които ще представят научните си проекти в Охайо, са възпитанички на МГ "Акад. Кирил Попов" в Пловдив. Демира Недева от 12. клас ще презентира проекта си "Фиксирани системи на Shapley-Shubik и Banzhaf индекси с един или двама президенти", а Димана Праматарова от 11. клас ще покаже научните си изследвания по темата "Непълни с квадрати факториели на полиноми".

В световното изложение ще участва и Александра Петкова която през септември спечели първа награда на Европейския конкурс за млади учени (EUCYS). Възпитаничката на НПМГ ще представлява страните от Европейския съюз.

В рамките на Панаира награда получи и ученически екип на МГ "Д-р Петър Берон" във Варна, който показва съвместния си проект "Surface photometry of galaxies". Учениците ще имат възможност да презентират разработката си на Международното научно експо в Люксембург.

Още по темата

България, която превръща отличници по математика в неграмотници 23 януари 2025 07:51

По време на тазгодишния Панаир на науките и иновациите бяха представени общо 15 ученически разработки. Научните проекти са в различни области – математика, природни, социални, исторически и медицински науки, информационни и комуникационни технологии. Научното жури определили награди за усилията и постиженията на всички участници.

Конкурсът се организира от Института по математика и информатика при БАН с подкрепата на МОН. Той е част от инициативите, провеждани в рамките на Националната програма "Образование с наука".

Идеята на конкурса е откриването на млади научни таланти, както и подпомагането на тяхното бъдещо развитие. Той осигурява и възможност и за международно презентиране на откритията на младежите, които биха помогнали за разрешаването на актуални обществени предизвикателства.

Инициативата се реализира в партньорство с Клуб "Млади таланти".

По-малко са водолюбивите птици у нас спрямо година по-рано, показват данните от 49-ото Среднозимно преброяване

- [bta.bg/bg/news/bulgaria/national-news](http://bta.bg/bg/news/bulgaria/national-news)

По-малко са водолюбивите птици у нас спрямо година по-рано, показват данните от 49-ото Среднозимно преброяване на водолюбивите птици, съобщиха от Българското дружество за защита на птиците (БДЗП). Преброяването се проведе от 16 до 19 януари и в него участваха 43 екипа от експерти и доброволци на БДЗП, Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), "Зелени Балкани", Регионалните инспекции по околна среда и водите (РИОСВ), Българска академия на науките (БАН), ловни сдружения и представители на други неправителствени организации, които успяха да обходят и съберат данни за зимуващите птици в над 300 влажни зони у нас.

Установената численост на зимуващите водолюбиви видове птици, при обобщени резултати от над 95% от водоемите, е по-ниска спрямо данните от миналогодишното преброяване – 90 вида с обща численост 249 958 индивида. През миналата година са били регистрирани 97 вида с обща численост от 280 956 индивида. Все пак числеността е по-висока спрямо данните от 2023 г. - 88 вида с обща численост 206 239 индивида, и 2022 г. - 90 вида с обща численост 206 688 индивида. Но през 1999 и 2000 г. са установени съответно 404 410 и 652 418 зимуващи водолюбиви птици, допълват от дружеството за защита на птиците.

Без регулации извън ЕС ще има по-чести терористични заплахи

- [bnr.bg/plovdiv](http://bnr.bg/plovdiv)

Интервю на Яница Марова със Златогор Минчев от Института по информационни и телекомуникационни технологии към БАН Update Required To play the media you will need to either update your browser to a recent version or update your Flash plugin.

Нова вълна от имейли с бомбени заплахи в цялата страна, включително и в Пловдив. Подобни сигнали за взривни устройства в учебните заведения имаше преди повече от година.

Според Златогор Минчев от Института по информационни и телекомуникационни технологии към БАН става дума за терористични заплахи. По думите му дали е било опит за удължаване на ваканцията тепърва ще става ясно, но във всеки случай заради съдържанието на заплашителното писмо трябва да се евакуират училищата.

"Оказа се, че имейлите не са от България, най-вероятно става дума за писма, които са изпратени от руски електронни пощи, което за страната, като държава-членка на ЕС, наложи да се поиска партньорска помощ. Кой е реалният извършител и кой е поръчителят предстои да стане ясно", обясни експертът.

По думите му такива случаи ще зачестяват във времето, защото няма регулации извън границите на ЕС и санкциите, които се афишират, касаят само общността, при условие, че изпълнителите са пълнолетни.

"За да се предпазим, може да се разработят решения с изкуствен интелект, които да преценяват имейлите. Трябва да подчертаем, че по отношение на такъв вид имейли не може да се направи много, защото те директно активират протокол за сигурност при терористични заплахи, които не може да бъдат пренебрегнат, още повече, че става дума за деца в училищата", каза Минчев.

Той смята, че трябва да има превенция, да се обясни на младежите, че това не е игра, а също да се разработи протокол за анализ, който използва алгоритъм с изкуствен интелект и за определяне оценката на риска.

"Съществува и възможност това да е само нещо, което предстои. Тук вече партньорските и нашите служби затова разследват", обясни Златогор Минчев. Припомни терористичните атаки преди Нова година в Германия. Според него точно в тази насока се комбинират специалистите по киберсигурност и антитероризъм, които работят и в момента.

Добави още, че с пълноправното ни влизането в Шенгенското пространство страната ни става по-примамлива за терористични атаки.

Чуйте повече в звуковия файл.